Nr. 58. Kraków, Wtorek 23 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 2.000 Mkp. Nadesłane 4.000 Mkp. Po kronice 5.000 Mkp. Na pierwszej stronie 6.000 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.	Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Rewolta wojskowa w Grecji

Ateny, 23 października. Wybuchł tutaj **ruch wojskowy**. Garnizony prowincjonalne domagają się **zmiany rządu**, celem zapewnienia bezstronności wyborów. Rząd Gonatasa panuje nad sytuacją.

Ateny, 23 października. Ruch wojskowy ogarnął cztery garnizony prowincjonalne. 18 garnizonów pozostało wiernych rządowi. Ruchem kieruje generał Matax. W Chaltis przyszło **do starcia między armią regularną a zbuntowanymi oddziałami**. Policja skonfiskowała dzienniki opozycyjne, które zamieściły odezwy przeciw rządowi.

Rozszerzenie ruchu republikańskiego w Nadrenji

Akwizgran, 23 października. Ruch republikański rozszerzył się na miasta Moguncję, Dueren, Bonn, Muenchen-Glatbach. W Wanne doszło do **starcia między separatystami a komunistami.** Dwaj separatyści zostali zabici, kilkanaście osób odniosło rany.

Koblencja, 23 października. Separatyści zajęli bez wypadków budynki publiczne w Rieselheimie, Bernkastel, Charburg, Dueren, Baden, Prun, Lins, Muenchen-Glatbach. Policja **nie stawiała oporu.** Ruch nie objął dotychczas Koblencji i Bonn.

Wiedeń, 23 października. „Neue Freie Presse" donosi z Frankfurtu nad Menem, że wczoraj we Wiesbadenie proklamowano republikę nadreńską. Na ratuszu wywieszono chorągiew niebesko-biało-czerwoną. Ratusz i budynki rządowe są obsadzone przez wojsko nadreńskie. Bliższych wiadomości brak. Donoszą jednakże, że zamach odbył się bez rozlewu krwi. Komunikacja telegraficzna z Wiesbadenem jest jeszcze normalna. Zamach był dla ludności niespodzianką, a dowodem tego, że jeszcze w godzinę po proklamacji nie wszystkie władze o nim wiedziały.

Berlin, 22 października. Według wiadomości jakie tutaj nadeszły, maszerują uzbrojone oddziały separatystów z Akwizgranu na Bonn. Dziś popołudniu obsadziły oddziały te w pobliżu miasteczka Sachsen następujące miejscowości: Erkelas, Uehren, Stolberg, Buselbach, w München-Glatzbach zaś dworzec kolejowy. Również ogłoszoną została Republika nadreńska w Grossgenau, gdzie policja niemiecka przyłączyła się do separatystów. W Russelheim i Storchenburg rozbroili separatyści policję i żandarmerję. Obie te ostatnie miejscowości znajdują się już w Hessyi na prawym brzegu Renu.

Bruksela, 23 października. W Akwizgranie **wybuchły niepokoje. Policja** bezpieczeństwa **strzelała do tłumu, zabijając wiele osób.** Jak podają **miasto Basbach stoi w płomieniach.**

Berlin, 22 października. Pisma donoszą z Akwizgranu, iż tamtejsza komenda policji uwiadomiła belgijskie władze okupacyjne, że nieuznaje stanu wytworzonego przez separatystów i że przy pomocy wiernej Rzeszy ludności będzie próbowała odebrać obsadzone przez separatystów gmachy publiczne w Akwizgranie. Władze belgijskie wydaliły w sobotę cały szereg wybitnych obywateli niemieckich z miasta, aby tak twierdzą pisma berlińskie, pozbawić wiernych Rzeszy Niemców ich przywódców.

Berlin, 22 października. Przywódca separatystów nadreńskich w Akwizgranie oświadczył: „Chcemy wolnego i neutralnego państwa nadreńskiego. Akcja nasza dąży przedewszystkiem do pozyskania przyjaźni Francji, Belgji i Holandji. Stolicą Nadrenji zostanie Koblencja. Uznajemy traktat wersalski, kraj nadreński będzie płacił przypadającą nań część reparacji.

Konflikt rządu Rzeszy z Bawarją

Berlin, 22 października. Rząd Rzeszy wydał w dniu wczorajszym i dzisiejszym wskazówkę niemieckiej prasie, by pisała o **złagodzeniu konfliktu z Monachium** o tyle, iż Bawarja nie wypowiedziała się przeciwko możliwości załatwienia konfliktu w Radzie Rzeszy. Posiedzenie Rady Rzeszy odbędzie się na wniosek Wittenbergji we środę.

Oficjalna „Zeit" sądzi, iż załagodzenie konfliktu nastąpi w ten sposób, że **rozszerzone zostaną prawa poszczególnych krajów** Rzeszy zwłaszcza zaś Bawarji, przez co oczywiście siła rządu Rzeszy nie urośnie. W berlińskich kołach politycznych nikt nie wątpi, że całą winę ponosi rząd bawarski, który zaprzecza temu i stara się ją zwalić na osobę gen. Lossowa, który jednakowoż stał w ścisłem porozumieniu z rządem bawarskim. Zresztą wszyscy są przekonani, że **Bawarja nie podda się orzeczeniu Rady państwa**, tembardziej, że skład jej jest **niekorzystnym dla Bawarji.** To też w kołach politycznych Berlina nie łudzą się jakoby była nadzieja na wyrównanie przeciwieństw i złagodzenie napięcia.

Wiedeń, 23 października. „Neue Freie Presse" donosi z Berlina. Staje się coraz jaśniejszem, że pierwotny zamiar pewnej części członków gabinetu berlińskiego, aby energicznie wystąpić przeciwko Bawarji, napotkał na radzie ministrów na opór. — Przeciwni byli zbyt pospiesznemu postąpieniu: minister pracy Dr. Brauns, minister skarbu Dr. Luther, oraz minister gospodarki Koeth. Pogląd umiarkowany wziął górę w gabinecie. Rząd będzie się starał na razie przeprowadzić rokowania przy pomocy Rady Państwa. Rada Państwa zbierze się w środę o godz. 5-tej popołudniu. Na posiedzeniu tem Bawarja postawi prawdopodobnie konkretne wnioski. Rząd bawarski ma zamiar użyć konfliktu obecnego, aby zażądać całego szeregu odrębnych uprawnień dla Bawarji, n. p. odrębnej krajowej administracji finansowej, odrębnej administracji wojskowej.

Niemiecka reakcja demokratyczna w sejmie bawarskim postawiła wniosek o natychmiastowe zwołanie sejmu bawarskiego. W kołach berlińskich rządowych uważają ruch separatystyczny w Nadrenji za bardzo poważny.

Strajk kolejowy trwa

Kraków, 23 października.

W sytuacji strajkowej w obwodzie krakowskiej Dyrekcji kolejowej nie zaszła żadna zmiana. Pociągi odchodzą w ograniczonej mierze ze znacznem opóźnieniem. Maszyniści są zdecydowani wytrwać w strajku aż do całkowitego osiągnięcia swych postulatów ekonomicznych.

Nowe układy przemysłu niemieckiego

Berlin, 22 października. Wedle wiadomości z kół poinformowanych, rozpoczęły się w Dusseldorfie nowe układy przemysłu niemieckiego w celu uzyskania kredytów w Anglji i Holandji, które umożliwiłyby dostarczenie węgli reparacyjnych dla Francji. Podobno układy te mają widoki powodzenia.

ZAŚLUBINY NA DWORZE KRÓLEWSKIM.

Belgrad, 23 pazdziernika. Wczoraj w kaplicy pałacu królewskiego odbyły się zaślubiny księcia Pawła, syna księcia Arseniusza z księżniczką Olgą grecką. — Obecną była królewska para rumuńska, oraz książęta bawiący w Belgradzie z okazji chrztu następcy tronu. Związek małżeński pobłogosławił patrjarcha prawosławnego kościoła serbskiego m asystencji czterech arcybiskupów, arcykapelana królewskiego. Obrzęd zaślubin dokonany został ściśle według tradycyjnego ceremoniału. Przeszło trzysta osób złożyło swoje życzenia dla pary młodej, która po zaślubinach odjechała do Londynu. Książę Yorku opuścił również Belgrad.

Marka polska w Zurychu: 0·0005
Dolar w Krakowie 1.650.000

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 23 października

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	22/X.
P. T. H. I—V em. . . .	170—185	165—175
„Impex"	4,6—4,5	4,—4,4
„Pharma" (B. Jawornicki)	170—175	150—160
Bracia Rolniccy I em. . .	85—90	85
„Polski Glob"	18	15—15.5
C. Hartwig. Poznań . . .		
Żegluga Polska	33—35	28—35
Zieleniewski I—IV em. . .	**5800-5400-5500**	**4600-4855-4750**
Warsz. Parowozy I—III em.	135—145	130—135
H. Cegielski, Poznań I—IX	**220—240**	**205—225**
„Potęga" Tow. huty żel. .		
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em. . .	190—210	200—210
„Pocisk"	170	
Automotor		
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**5200—5500**	**5300-4700-4800**
Siersza	**4100—3700**	**3500—3220**
Tepege I—IV em.	**2200—2400**	**1550—1950**
Polska Nafta	130—140	120—135
Olkos	1375	1200—1300
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	270—300	300

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	22/X.
Pezet		
Strug		270
Syndykat Kosz., Kraków .	90—102	80—85
Tłuszcze Trzebinia	**1225—1250**	**1200**
„Krakus" I—VI em. . . .	280—310-290	280—300
Porcelana Ćmielów . . .	450-360, 400	400
Fabr. cukru w Chodorowie .	**1550—1625**	**1400-1500-1450**
Elektr. Siersza I—IV em.	100—118	100—115
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski . . .		200
Fabr. kapel. w Myślenicach		
Bank Przemysłowy I-VIII	168—170	160—165
Bank Hipoteczny	290—125	260
Bank Małopolski	470	250—380
Ziemski Bank Kredyt. . .	55—65	48—50
Powszechny Bank Kredyt.		ex
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV		35
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	530—535	500

Kraków, 23 października. Na dzisiejszej giełdzie pieniężnej rozgościł się w całej pełni nastrój paniki. Kursa walut i dewiz podskoczyły w niewidzianem dotąd tempie, przyczem brakło zupełnie towaru, gdyż w obecnej sytuacji nikt nie chce pozbywać się wysokocennych walut.

Na giełdzie efektów sytuacja jak wczoraj, to zn., że kurs dolara pociągnął za sobą kurs papierów arbitrażowych. Zwłaszcza papiery notowane na giełdzie wiedeńskiej otworzyły kursami rekordowymi, które pod koniec zebrania jednak znacznie się osłabiły. Jeżeli sytuacja na giełdzie efektów nie ulegnie radykalnej zmianie, zagranica wykupi za bezcen wszystkie akcje naszych najsolidniejszych przedsiębiorstw przemysłu metalowego, hutniczego i górniczego.

Na pogiełdzie również silna tendencja. Obroty ożywione.

Akcje na pogiełdzie

Jaworzno drobne 10000—9300, grube 8300—8400, Gazy 11800—12.500, Len 300, Chybi 2900—2600, Agrochemja 300 płacono Nafta Krosno 650—680, Silesia1750, Lokomotywy 185, Columbia 26 towar.

KURSA WALUT I DEWIZ W OBROTACH BANKOWYCH.

Jak nas informują z banków, dokonywano dzisiaj następujących transakcyj:

Waluty: Dolary 1,600.000—1,650.0000.

Czeki: Nowy Jork 1,600.000, Londyn 7,400.000, Paryż 93000—99000, Zurych 285.000—295.000, Wiedeń 24—25, Praga 46100—48500.

Dzisiejsza giełda lwowska

Lwów, 23 października. Kursa orjentacyjne: Chodorów 1450, Zieleniewski 5800, Browary 8000—8400, Gafoty —, Parowozy —, Przemysłowy 178, Hipoteczny 325, Jaworzno 10.000 Gazy 12200, Chybi 2600, Czechowice —.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 23 października. Giełda. Akcje. Cyfry w tysiącach mp. Bank dyskontowy Warszawa 1575. Bank handl. Warszawa 775—755. Bank dla handlu i przem. Warszawa 320, 350,340. Bank małopolski 350. Bank kred. Warszawa 250. Bank przem. Lwów 150—145. Bank zw. sp. zarobk. 500—450—480. Bank zw. ziemian 75—85. Cerata 60—50. Puls 115—105—110. Wildt 125—100—107½. Cukier Warszawa 2500—1470. Częstocice 10000, 9500, 10.300, 10.500, 10.400. Firley 210. Drzewny przemysł 65—62½. Modrzejów 2000—2050—1925. Orthwein 115—102½—110. Rudzki 850—740—800—860—850—1000—900—960. Parowozy 135—125—127½. Zawiercie 106500, 103000—105000. Żegluga 28—28 i pół. Spirytus 600—550. Polska nafta 110—100. Lenartowicz 21—22. Siła i Światło 175—205. Ćmielów 365. Norblin 315—385—350 drobne 460. Lilpop 170—160—170 drobne 190.

Belpol 30. Kabel 180. Sole potasowe 1550. Kijewski 600—650—630, Czersk 400 — III em. 260, 232 i pół, 242 i pół, Łazy 55—57 i pół, do 55, Węgiel 1775—1725—1750—1850—1775—1825—1875—2075 1950, Ostrowiec 2850—2700—2725, Ron Zieliński 270—250 IV 225—230, Starachowice —, Pocisk 175—180—175, Zieleniewski 4600—4900—4800, Żyrardów 103000—99500—100000, Borkowski 165—155—156, Polbal 40, Haberbusch 1300—1310, Nobel 345—410—380, Chodorów 1250—1375—1370, Spiess 300—350—320, Polski przemysł naftowy 340—350, Skóry 41—42 i pół, Pol. Loyd 50—60, Korek 52 i pół, Klucze 210, TPG 1850, Konopie 180—192 i pół, Ursus 260—245.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 23 października. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych tr. 1390000, sprzedaż 1404000 kupno 1376 tys., pożyczka złota 950000—1100.000, bony złote serja B. 1,600 tys. do 1,750 tys. do 1,700 tys., bony złote serja C 1,500 tys. do 1,750 tys. do 1,675 tys., bony złote serja D. 1,700 tys.., frank złoty w kupnie 281.800, Czeki: Belgja 69500 sprz. 70200, kupno 68700, Berlin i Gdańsk 000.0001 sp. 000.0001, Holandja 545700, Londyn 6850000—6270000 sp. 6330000 k. 6210 tys., Nowy Jork 1,390 tys. do 1,395 tys. do 1,390 tys. sprzedaż 1, 404 tys.k. 1,376 tys., Paryż 81500 sp. 82300 k. 80700, Praga 41500, Szwajcarja 247400—247000 sp. 249500 kup. 244500, Wiedeń 1970 sp. 1990 k. 1950, Włochy 62500.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 23 października. Otwarcie giełdy: Berlin (not. skreślone), Holandja 218.60, N. York 561½, Londyn 25.32 Paryż 32.45, Medjolan 24.90, Praga 16.61½, Budapeszt 0.03.05, Bukareszt 2.67, Belgrad 6.85, Sofja 5.35, Warszawa 0.0005, Wiedeń 0.0078¾, Austr. kor. stempl. 0.0079.

Zurych, 23 października. Zamknięcie giełdy: Berlin —·—, Holandja 218½, Nowy Jork 561, Londyn 25.21, Paryż 32.25, Medjolan 24.85, Bruksela —, Praga 16.57½, Budapeszt 0.03,05, Bukareszt 2.67, Belgrad 687, Sofja 5.35, Warszawa 0.0005, Wiedeń 0.0078¼, Austr. korona stemplowana 0.0079.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 23 października (tel. wł.) **Waluty**: Marka polska 0.003.00—4.00, marka niem. 0010, korony czeskie 2089 franki szwajc. 12510, francuskie 3995, funty ang. 316.400, dolary 70.560.

Dewizy Warszawa 0.300—0.400 Berlin 00012, Praga 2107, Zurych 12625, Paryż 4042, Nowy Jork 70.935. Londyn 318200.

Giełda efektów: Zieleniewski 252.000, Fanto 4,430.000 Karpaty galicyjskie 520.000 Galicja 26,400.000 Schodnica 1,800.000 Siersza 171.000 Lwów-Czerniowce 409.000, Kolej północna 21.400.000, Alpine Montan 697.000 Huta Poldi 1.012.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 23 października. N. Jork 55.860.000.000 Londyn 249 375.000.000, Paryż 3,192.000 000. Szwajcarja 7,875,250.000, Praga 1,645.875.000, Wiedeń 778.050.

Nowy Jork, 22 października. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 4 i pół prc., przekaz na Londyn 44962. przekaz na Londyn a 60 dni 44636, przekaz na Paryż 578, przekaz na Amstredam 3892 przekaz na Pragę 297. Przekaz na Berlin 000000000022 w płaceniu, w żądaniu 000000000023.

Paryż, 22 października. Weksle. Niemcy 000000 i trzy czwarte, Ameryka 1716, Belgja 8590, Anglja 7722, Holandja —. Włochy 7670, Szwajcarja 305 i pół. Hiszpanja 228 i pół.

Londyn, 22 października. Weksle. Paryż 7750, Belgja9030, Szwajcarja 2525, Holandja 1154 i siedm ósmych, Nowy Jork 44987, Hiszpanja 3372, Włochy 100, Niemcy 200 miljardów, Wiedeń 320.500, Bukareszt 935.

Praga, 22 października. Dewizy. Amsterdam 1361. Berlin 7 za 10 miljardów, Chrystiania 536, Kopenhaga 609, Sztokholm 924, Londyn 156.50, Nowy Jork 3450, Wiedeń 48950, marki niemieckie 7 za 10 miljardów, marki polskie 26 za miljon, Paryż 205 i trzy czwarte.

Amsterdam, 22 października. Dewizy: Londyn 1155. Berlin 006 i pół za miljard, Paryż 1497 i pół, Szwajcarja 4572 i pół, Wiedeń 0035, Kopenhaga 4456, Sztokholm 6735, Chrystiania 3930 Nowy York 25[illegible] i trzy czwarte, Bruksela 1287 i pół, Madryt 343[illegible], Włochy 1150, Praga 758, Helsingfors 675.

GIEŁDY TOWAROWE

Chicago, 22 października. Pszenica na grudzień 105 i trzy ósme, na maj 110 i jedna ósma, kukurudza na grudzień 74 i trzy ósme, na maj 71 i pół owies na grudzień 41 i pół, na maj 44 i jedna ósma, żyto na grudzień 69 i jedna czwarta, na maj 72 i pięć ósmych, smalec na grudzień 1250, smalec na maj 1150, słonina cena najniższa 912 i pół, słonina cena najwyższa 950, boczki wędzone 950, dowóz świń do Chicago 54 tys. dowóz świń na zachód 48 tys., świnie lekkie cena najniższa 650, cena najwyższa 735, świnie ciężkie cena najniższa 695, cena najwyższa 750.

Nowy Orlean, 22 października. Targ bawełny; Targ miejscowy middling 2950. Terminy: grudzień 2926, styczeń 2915, marzec 2916, maj 2900, czerwiec 2860.

Brema, 22 października. Targ bawełny: Fully middling good colour and stople loko za 1 kg. notowanie zamknięcia 30,000.000.000.

Nowy Jork, 22 października. Giełda metalowa: srebro zagraniczne 63 i trzy czwarte, miedź elektrolitowa 12 i siedm ósmych, cyna 4112, ołów 685, cynk 632, żelazo 2225, blacha 550.

Giełda produktów: nafta w tankach 1590, nafta w beczkach 600, nafta stand white 1300, nafta credit balance 215, terpentyna 101, terpentyna savannah

Giełda produktów spożywczych: kawa loco 1590. na październik 425. na grudzień 860, na styczeń 820, na marzec 805, na maj 780, smalec 1375, łój 848, olej bawełniany loko 1237 i pół, olej bawełniany na grudzień 1081, cukier ,centryfugowy 766, pszenica czerwona zimowa loko —, pszenica twarda zimowa loko 121 i trzy czwarte kukurudza loko 123 i pół, mąka spring wheate clears 525—575, fracht zbożowy na kontynent 12 ct., fracht zbożowy do Anglji dwie szóste szylinga.

DO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

ZE ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW. Posiedzenie pełne wydziału odbędzie się we środę o godz. 6-ej wieczór w Izbie Handlowo-Przemysłowej.

KRONIKA

O POMOC DLA AKADEMIKÓW. Prezydjum Komitetu dla urządzenia „Tygodnia Akademickiego" przesyła nam następującą odezwę:

W dniach od 4 do 11 listopada br. ma się odbyć na obszarze Województwa krakowskiego, kieleckiego i Śląskiego „Tydzień Akademicki", którego cele określiła bliżej odezwa zamieszczona przed paru dniami w dziennikach. „Tydzień Akademicki" ma ułatwić przyjście z pomocą młodzieży przez całe polskie społeczeństwo i dlatego zwracamy się z gorącą prośbą do polskiej inteligencji, aby zechciała poprzeć jego cele i wziąć udział w jego organizacji. Zwłaszcza byłoby rzeczą pożądaną, aby po miastach, miasteczkach i wszystkich większych skupieniach inteligencji na prowincji zawiązały się Komitety lokalne dla zbierania składek i organizowania akcji na rzeczy Tygodnia Akademickiego. Byłoby nadzwyczaj pożądane, aby komitety te, o ile ich dotąd starostowie powiatowi nie zorganizowali, zawiązywały się w porozumieniu **ze starostami powiatowymi** i zarządami miast, miasteczek i gmin, które z pewnością nie odmówią inicjatorom swojej pomocy. Komitety takie powinny zająć się organizowaniem koncertów, widowisk, odczytów, składek, a zebrane fundusze odesłać za pośrednictwem odpowiedniego Starostwa do rąk Prezydjum Komitetu Opieki nad młodzieżą akademicką w Krakowie (gmach Województwa, ul. Basztowa).

Komitet w Krakowie udzieli także komitetom lokalnym w razie potrzeby wszelkich wskazówek oraz pomocy w postaci afiszów, nalepek, cegiełek etc.

ODSZKODOWANIA POCZTOWE. Władze pocztowe wydały ostatnio zarządzenie w sprawie zwrotu opłat za zaginione, uszkodzone i obrabowane przesyłki pocztowe w ruchu wewnętrznym. Zgodnie z zarządzeniem w razie zaginięcia zwykłej przesyłki listowej, zarząd pocztowy nie zwraca ani uiszczonych opłat za przesłanie, ani też opłaty reklamacyjnej. Za zaginioną poleconą przesyłkę listowa zwraca zarząd pocztowy tylko opłatę reklamacyjną. W wypadkach zaś zaginięcia, całkowitego zniszczenia lub ograbienia listu z podaną wartością, paczki z podaną wartością lub paczki bez podanej wartości — zarząd pocztowy zwraca uiszczone opłaty za przesłanie oraz opłatę reklamacyjną. Opłaty od podanej wartości nie są zwracane.

Komunikaty teatralne i koncertowe

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. „Cyd" Corneille'a-Wyspiańskiego, z udziałem pp. Solskiej-Grosserowej i St. Wysockiej wypełni repertuar wszystkich dni b. tygodnia z wyjątkiem soboty poświęconej na wznowienie „Romansu" Sheldona. „Cyd" niewątpliwie wypełniać będzie salę przez długi szereg wieczorów. Ponieważ przez to przerwała się serja przedstawień „Ziemi nieludzkiej" sztuka ta ukaże się tylko raz jeden w b. tygodniu na przedstawieniu popularnem w sobotę 27 bm. o godz. 3 po poł.

Z TEATRU BAGATELA. Dziś we wtorek komedja Rene Benjamin'a „Rozkosze przypadku". W próbach ponura wizja 46 roku p. t. „Turoń" pod kierunkiem p. J. Sosnowskiego. Utwór Żeromskiego otrzyma wystawę według projektu p. Tadeusza Cybulskiego. W „Turoniu" występuje cały męski personal Bagateli z pp. Sosnowskim (Szela), Nowakowskim (Hubert Olbromski), Zbuckim (Cedro) na czele. We środę „Obłęd". We czwartek „Rozkosze przypadku".

OPERA I OPERETKA. Dziś we wtorek opera Rubinsteina „Demon". Główne partje kreują Nika Jakubowska, K. Krugłowski, W. Pietroń, A. Mazanek i inni. W najbliższych dniach „Szalona Lola" operetka z p. Szczęsną i Sempolińskim w głównych rolach.

III. i IV. SYMFONJĘ BEETHOVENA wykona orkiestra Związku muzyków pol. pod batutą Józefa Śliwińskiego w niedzielę 28 bm. w teatrze im. Jul. Słowackiego o godzinie 11 przed poł. Bilety do nabycia tylko u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

LEO SLEZAK przełożył całe tournee koncertowe na styczeń z powodu strajków kolejowych w Polsce. Pieniądze za zakupione bilety zwraca kasa koncertowa.

OPERA I OPERETKA

„Demon" w Teatrze Opera i Operetka.

Premiera pięknej opery Rubinsteina „Demon" wypadła na scenie teatru Opera i Operetka niespodziewanie dobrze i była żywo oklaskiwaną przez licznie zgromadzoną publiczność. Zasługa w tym względzie przypada w pierwszym rzędzie reżyserowi p. Krugłowskiemu, który umiał doskonale ująć całość pod względem technicznym i starannie zainterpretować trudną rolę Demona. Wielka również pochwała należy się p. Nice Jakubowskiej primadonnie opery poznańskiej, która głosem swym z przepiękną górną średnicą i ujęciem roli Tamary czarowała publiczność. W osobie jej oglądaliśmy poraz pierwszy w tym sezonie naprawdę utalentowaną niezwykle śpiewaczkę. Pozyskanie p. Jakubowskiej na stałe przez Dyrekcję byłoby cennym nabytkiem dla naszej opery, która pod względem solowych sił żeńskich cierpi wielką słabość. Role odtworzone przez p. Pietronia (ks. Synodalu), p. Mazanka (ks. Gudal) i p. Różański (stary sługa) były nader staranne, wszystkim jednak trzej wyżej wymienionym artystom brak dostatecznego wyrobienia scenicznego, co dotyczy również chórów a szczególnie chóru żeńskiego. Balet był bardzo słaby prócz Wojnara. Pochwała orkiestry pod batutą p. Walewskiego jest zbyteczną ,gdyż tak jak zawsze wywiązała się i tą razą doskonale ze swego zadania. Również należy się Dyrekcji Teatru Opera i Operetka słowo pochwały za staranny dobór dekoracyj scenicznych, pod których względem dotąd cierpiała tak Opera nasza jak i Operetka znaczne braki.

Wiadomości gospodarcze

ILE WYNOSZĄ POTRĄCENIA PRZY ZAPŁACIE PODATKU OD OBROTU.

Przy płatnym obecnie podatku od obrotu **za pierwsze półrocze 1923** winien kontrybuent potrącić połowę ceny za patent i połowę za uiszczone do tegoż dodatki. Potrącenie to wynosi w Krakowie:

	Patent	Dodatki
I. kat. handlowa	2,500.000	625.000
II. „ „	625.000	155.000
III. „ „	125.000	31.009
IV. „ „	50.000	12.500
pośrednicy	375.000	6.250
I. kat. przemysł.	7,500.000	1,875.000
II. „ „	5,000.000	1,250.000
III. „ „	2,500.000	625.000
IV. „ „	750 000	187.500
V. „ „	220.000	52.500
VI. „ „	125.000	31.250
VII. „ „	60.000	15.000
VIII. „ „	25.000	6.250

Przykład: Kupiec kategorji drugiej wymierzono od obrotu 45,500.000 Mp. tytułem podatku przemysłowego na rzecz Skarbu 2 prc. tj. 910.000, na rzecz Związków pół prc. tj. 227.500 Mp. Kupiec ma wedle wyższej tabeli potrącić z 910.000 — 625.000 Mp., a z 227.500, 155.250 Mp. Wyniesie wobec tego podatek 285.000 i 72.250 Mp, czyli łącznie 357.250 Mp. Z tego ma jedną trzecią wpłacić 15 października kwotę 119.084 Mp., a 10 listopada i 10 grudnia po 119.083 mkp.

Przy wpłatach **miesięcznych** od obrotu potrącenia te wynoszą w Krakowie:

	1/12 część pat.	1/12 część dodat.
I. kat. handlowa	416.667	104.167
II. „ „	104.167	26.042

inne kategorje, jak wiadomo, nie mają obowiązku wpłat miesięcznych

I. kat. przemysłowa	1,250.000	312.500
II. „ „	833.333	208 333
III. „ „	416.667	104.167
IV. „ „	125.000	31.250
V. „ „	41.667	40.117

Przykład: Kupiec I. kategorji składa obecnie zeznanie, że obrót jego we wrześniu wynosił 200 miljonów mkp. Z tego ma wpłacić 2 prc. od obrotu, tj. 4 mil. mkp. mniej potrącenie 416.667 mkp., tj 3,583.353 mkp. i pół prc. od obrotu, tj. 1 mil. mkp. mniej 104.167, tj. 895.833 mkp., czyli łącznie wypłaci za miesiąc wrzesień 4,489.166 mkp.

Radzimy też wszystkim, wobec niemożliwego natłoku przy kasie wpłacać ten podatek czekami P. K. O. na poczcie, przy wyszczególnieniu jednak dokładnem na odwrotnej stronie odcinka (za jaki czas, jaka kategorja patentu, obrót, potrącenie itd.)

—ooo—

EKSPORT POLSKI DO RUMUNJI. Z Gałaczu donoszą, iż zwiększa się tam napływ polskich towarów eksportowych.

Wszystkie trudności cłowe zostały ostatecznie uregulowane, towary eksportowe tekstylne z Łodzi, żyrardowa i Bielska przybyły do Rumunji w tak wielkiej ilości, iż dominują na rynku. Można stwierdzić, iż 50 prc. polskich tekstyljów znajduję obecnie nabywców w Rumunji i w sąsiednich krajach bałkańskich. Cały ten wielki handel między Polską a Rumunią i resztą Bałkanów idzie przez Gałacz.

ROZKAZ DO WOJEWODÓW W SPRAWIE SPEKULACJI HANDLUJĄCYCH. Ministerjum spraw wewnętrznych wydało polecenie wojewodom, aby energicznie przeciwdziałali sztucznemu graniczeniu pdaży przez zamykanie przez handlujących sklepów, względnie odmowy ludności sprzedaży towarów. Ministerjum poleca winnych pociągać bezwzględnie do odpowiedzialności sądowej, na podstawie artykułu 24 ustawy o lichwie, następnie ministerjum poleca wydawać odnośne zarządzenia dla polityki wykonawczej, która powinna interwenjować szybko i sprawnie.

KAPITAŁY FRANCUSKIE W POLSCE. W finansowych kołach francuskich odzywają się coraz częściej glosy o potrzebie większego udziału kapitałów francuskich w przedsiębiorstwach polskich. Wyraża się obawę, że kapitały, płynące do Polski jako austrjackie lub francusko-belgiejskie, mają pochodzenie inne. W paryskiej „Polonia" pisze pod nagłówkiem „Les richesses de la Pologne", jeden z wybitnych finansistów francuskich: „Nalży nam ugrupować się i stworzyć blok przeciw finansom i przemysłowi, które chcą nam odebrać owoc naszych wysiłków i poświęceń. Chodzi o to, abyśmy nie przyszli zapóźno". Autor francuski radzi, aby kapitaliści francuscy starali się więcej aniżeli dotychczas o zaznajomienie się z przemysłowo-handlowym terenem Polski.

PANIKA NA GIEŁDZIE GDAŃSKIEJ. Z Gdańska donoszą pod datą 22 bm.: Zaostrzenie się konfliktu między rządem berlińskim a monachijskim, naprężona sytuacja w Saksonji, oraz obawy przed dalszymi powikłaniami wewnętrzno-politycznymi w

związku z krytyczną oceną położenia zagranicznego spowodowały nadzwyczajną panikę na giełdzie dzisiejszej. Kurs dolara, który w sobotę ubiegłą wynosił w obrotach prywatnych 21—22 miljardów, podniósł się dzisiaj na 34—36 miljardów, dochodząc na giełdzie urzędowej do 53 miljardów. Po zamknięciu giełdy kurs dolara wynosił późnym wieczorem 80—100 miljardów. Jednocześnie w porównaiu do soboty podniósł się kurs marki polskiej w stosunku do marki niemieckiej 2-krotnie.

REFORMA WALUTOWA W NIEMCZECH. Projekt niemieckiego ministra finansów o utworzeniu nowej waluty niemieckiej przewiduje 5 rozmaitych rodzajów pieniędzy, które, choć przejściowo, będą jednocześnie w obiegu. Celem reformy monetarnej ma być wprowadzenie waluty złotej. Banknoty, opiewające na złoto, mają być, według projektu dyrektora Nationalbanku, dra Schachta wypuszczone przez Bank Rzeszy. Ponieważ jednak dla przeprowadzenia tej reformy potrzeba dłuższego czasu, zaś dla gospodarzy rolnych zachodzi już potrzeba stałej waluty na wypłaty, i ponieważ nie wiadomo, w jaki sposób można byłoby pokryć deficyt Rzeszy po wprowadzeniu waluty złotej, dąży się więc tymczasem do stadjum przejściowego. Podczas tego prowizorjum według projektu opracowanego dla rolnictwa przez Hilferdinga, ma być przedewszystkiem stworzona waluta, oparta na hypotekach własności rolnej. Nowe banknoty, których miana nie ustalono jeszcze, mają później być zamienione na banknoty złote. Rząd Rzeszy ma otrzymać z tej waluty większy kredyt. Ale obieg pieniędzy nie będzie jednak w stosunku złotej wartości. Papiery złotej pożyczki otrzymają charakter prawnego źródła płatniczego. O losie marki papierowej będzie decydować giełda. Natomiast zamierzają urządzić stałe podtrzymywanie kursu marki papierowej, dla którego to celu użyty zostanie czwarty rodzaj waluty „certyfikaty dewizowe".

Według projektu gospodarczego redaktora „Berliner Tageblattu" dra Feliksa Pinnera, certyfikaty dewizowe będą zaświadczeniami, wydawanemi przez bank Rzeszy każdemu posiadaczowi dewiz, który dewizy swoje zdeponuje w tym banku. Bank Rzeszy musiałby na żądanie posiadacza dewiz zwrócić mu takowe za zwrotem certyfikatu. Sądzą jednak, że tak samo nie będą korzystać z tego prawa, jak dawniej nie zamieniano każdego banknotu na złoto. Aby jednak zapewnić ochronę przeciwko dewaluacji nietylko posiadaczom dewiz, ma być wypuszczona nowa edycja pożyczki złotej. Pokrycie dla pożyczki będzie uzyskane z pewnego podatku, podnoszonego w złotych pieniądzach żyrowych, które powstaną z zaprowadzenia przez bank Rzeszy stałego obrotu żyrowego w złocie.

SYTUACJA FINANSOWA JAPONJI. Wskutek trzęsienia ziemi liczyć się należy ze zmniejszeniem wpływów podatkowych i innych do 200 miljonów jenów rocznie. (Kurs jena w Londynie 24,58 jen = 1 Ł.) Dla wyrównania budżetu i z powodu olbrzymich zadań, spadających obecnie na skarb, nieodzowną jest krótkoterminowa pożyczka.

Z RYNKÓW TOWAROWYCH

Brak gotówki daje się silnie we znaki kupcom. Stopa procentowa zmienia się dość często. Ograniczenie kredytu bankom przez PKP. wzmocniło apetyty dyskonterów prywatnych.

W dziale sukna białostockiego po szeregu niepokojów i paniki nastał dzień zastoju. — Do Białegostoku przyjechało wprawdzie dość sporo kupców z Łodzi, ale dokonali oni niewiele tranzakcyj. Główną przeszkodą było to, że fabrykanci nie chcieli brak weksli. Niektóre jednak większe firmy kupieckie, głównie łódzkie, oraz po części warszawskie, zostawiły w Białymstoku dużo gotówki na sukno. Po upływie kilku dni fabrykanci białostoccy już zaczęli okazywać skłonność do brania weksli, ale następna zwyżka dolarowa zniechęciła ich znowu.

W dziale manufaktury wogóle był zastój. Ceny wciąż rosną. Tendencja mocna. W Łodzi dają połowę towaru na kredyt.

W handlu skórami jest bardzo duże ożywienie. Popytem cieszy się szczególnie towar miękki, a głównie szpigiel. Ale i twarde gatunki mają chętnych nabywców. Kupcy przeszli tu całkowicie na system dolarowy.

Towary kolonjalne miały bardzo duże obroty przez kilka dni, poczem nastąpiło osłabienie, gdyż drobni kupcy poczynili znaczne zapasy. Ceny szły często w górę [illegible] niż waluta.

ROZMAITOŚCI

168-LETNI STARZEC. Jeden z dzienników finlandzkich przynosi wiadomość, i w pobliżu Połocka żyje obecnie człowiek p[illegible]wien, który osiągnął 168 rok życia i do tej pory zachował trzeźwość umysłu i siły fizyczne; urodził się w r. 1755. Służył jako żołnierz w armji Katarzyny II i pod Aleksandrem I. Brał on udział w bitwach pod Racławicami, Austerlitz, Frydlandem i Borodynem. Car Mikołaj I wyznaczył mu pensję roczną. W 93 roku życia ożenił się Pietrow po raz trzeci i miał z żoną, którą żył lat 50, troje dzieci.

ZABEZPIECZONY NA DWIE MINUTY I PIĘĆ DZIEWIĄTYCH SEKUND. Jednym z najoryginalniejszych układów ubezpieczeniowych, jakie kiedykolwiek podpisano, był układ zawarty przez inż. Swarthmoore, kierownika ekspedycji, która badała zaćmienię słońca w dniu 10 września koło miasteczka Jerbanir w meksykańskim stanie Durango na wypadek nieudania się fotograficznych zdjęć nieba. Oryginalne to zabezpieczenie ma następujące brzmienie: „Jeśli z powodu niepewnej pogody, albo wskutek panującego w stanie Durango wiatru, zdjęcia całego zaćmienia słońca od 2 godziny 34 minut 7 sekund do 2 godziny 37 minut 16 sekund 10 września 1923 będą niemożliwe, albo wskutek wibracji instrumentów niewyraźne, zobowiązuje się Towarzystwo p. Strathmoore wypłacić 10.000 dolarów." Premja ubezpieczeniowa, jaką Strathmoore musiał złożyć Towarzystwu, wynosiła 500 dolarów. Opowiadanie powyższe świadczy w charakterystycznej mierze o praktyczności niezwykłej Amerykanów.

LECZENIE POSTEM. W uniwersytecie w Chicago w oddziale fizjologicznym zrobiono ciekawy eksperyment, który dowiódł, że ścisły post kilkudniowy lub parotygodniowy odmładza organizm, przywraca energję, oraz wzmacnia organy trawienia.

Pani dr Małgorzata Kunde przez 15 dni nie przyjmowała żadnego pożywienia, tylko piła codzień szklankę destylowanej wody. Przytem pracowała, jak zwykle w laboratorjach i nie opuszczała wykładów.

Dr Kunde oświadczyła, iż już po paru dniach straciła zupełnie chęć do jedzenia i przez cały czas postu czuła się znakomicie.

Straciła 8 kilo na wadze, ale odzyskała normalną wagę w 10 dni po ukończeniu próby.

Od tego czasu dr Kunde poddała podobnym eksperymentom kilkoro ludzi i zwierząt. Doświadczenie to wykazało, że ścisły post jest nadzwyczaj skuteczny dla odzyskania sił i energji, oraz dla osób, cierpiących na chorobę cukrową i niestrawność.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7\frac{1}{2}$)
Wtorek: „Cyd".
Środa: „Cyd".
Czwartek: „Cyd"

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Wtorek: „Rozkosze przypadku"
Środa: „Obłęd"
Czwartek: „Rozkosze przypadku"

OPERA i OPERETKA (początek o g. $7\frac{1}{2}$)
Wtorek: „Demon"

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.